

Кардарашите и ловарите се изживяват като “най-истинските цигани”, произлезли от висшите касти на древноиндийското общество, и често не скриват презрението си към ромите от другите групи. Обикновено говорят за тях като за “бахур” - прах, и смятат, че “йерлиите” естествено трябва да приемат тяхното лидерство и дори тяхната експлоатация. На много места в страната йерлиите също не ги обичат, завиждат им и се боят от тях. Разказват за кардарашите многобройни митове - за отмъстителността и жестокостта им, за организираността им, за богатствата им, натрупани с кражби, измами и експлоатация на останалите роми...

Ромите са най-нехомогенната етническа общност в България по отношение на вероизповедание, майчин език, идентичност, обичаи.

Принадлежността си към източноправославната църква декларираха 44% от респондентите ни, 15%, предимно йерлии (и “български”, и “турски” цигани) членуват в различни протестантски църкви, по-малко от 1% са католиците. Мюсюлмани са 39% от всички респонденти. Има и юдеи - половин процент, често определящи се като “мюсюлмани от еврейската вяра”. Това обикновено са потомци на йерлии (“турски цигани”) и евреи.

Религиозният синкретизъм е многошироко разпространен сред ромите, но не им пречи да се изживяват като дълбоко вярващи. Само 16% от респондентите ни заявиха, че не са религиозни, че изобщо не вярват в съществуването на Бог. Над 1/3 са убедени, че няма значение как ще наречеш Създателя - той е един, всемогъщ и всеблаг. Най-рязко отхвърлят подобна идея (и всякакъв вид ейкуменизъм и религиозен синкретизъм) членовете на протестантските църкви. Те в най-голяма степен са обхванати от мисионерски дух и правеха постоянни опити да привлекат към “своята” църква дори интервюерите. В техните домове често може да се намери религиозна литература, която с готовност се предоставя на всеки, който прояви интерес към религиозните им възгледи. Те редовно изпълняват религиозните ритуали и ходят на църква. Домовете им обикновено са много чисти, дори когато са бедни. Видът им е спретнат. Отказали са се дори от традиционните сватбени и погребални ритуали и отбелязват тези събития скромно и тихо в тесен кръг - само членовете на паството. Но религиозната им отдаденост има и негативни черти. В тази група срещаме най-пасивните, най-пренебрегващите “мирските дела” роми. Те изразяваха пълно безразличие към това ще намерят ли работа или не, децата им ходят ли на училище, как ще осигурят прехраната им. Сред тях много често се среща убеждението, че няма нужда да полагат специални усилия, за да се справят с всекидневните проблеми. Достатъчно е да вярват силно в Бог и той ще им помогне да оцелеят.